

DANSK ORNITOLOGISK FORENING

NYT FRA FUGLEVÆRNSFONDEN

December 2007

FORMANDEN HAR ORDET

2007 - FugleværnsFOND

Vel har 2007 været et vigtigt år for Fugleværnsfonden. Vel blev 2007 året, hvor Fugleværnsfonden fik sin egentlige juridiske status på plads og nu er en fond i fondslovens forstand. Vel er jura, økonomi og organisation vigtige størrelser, men omdrejningspunktet i hele fondens virksomhed er og bliver fuglene og naturen.

Det mærker man rigtigt, når man færdes i reservaterne. Her har fuglene deres fristeder. Jeg har haft det privilegium at kunne tilbringe dage i reservaterne – senest en pragtfuld efterårsuge ved Stubbe Sø på Djursland, hvor skoven var ikklædt smukke efterårsfarver, hvor den første nattefrost gav rim på engens græsser, og hvor morgendisene lagde et fint slør over søens krusninger. Utallige småfugle strejfede rundt i skoven, enten for at skaffe sig brændstof til trækket eller for at tanke op til vinteren. Flokke af ænder, blishøns og skarver rastede på søen, mens talrige bekkasiner fløj op fra de fugtige græstuer. Fred og ro til fugle - og til mennesker.

For der er plads til både fugle og mennesker i fondens reservater.

Ved Stubbe Sø arbejder den lokale arbejdsgruppe ihærdigt med at passe og pleje de fælles værdier - nøjagtig som det sker på mange andre reservater. Arbejdsgrupperne yder en meget værdifuld, frivillig indsats. Det er kernesunde kernekrafter, samvær og fællesskab, fugle og fritid. Alt sammen til gavn og glæde for naturen og fuglene. Den frivillige indsats er en grundpille for fonden.

Men også en solid økonomi er en forudsætning for Fugleværnsfondens arbejde. Bidrag fra medlemmer og fuglevenner er selve grundlaget for dette arbejde.

Gaver og donationer fra fonde og støtter giver mulighed for en ekstra indsats, som f.eks. Projekt Fugle for Folket. Testamentariske gaver er med til at sikre nye opkøb og dermed fremtiden for fuglene. Det giver fristeder til fuglene, når du betænker Fugleværnsfonden med et bidrag.

Jeg siger hjertelig tak for din opbakning og støtte.

Martin Iversen

Formand for Fugleværnsfonden

FUGLEVÆRNSFONDENS BESTYRELSE

Formand: Martin Iversen; viceskoleinspektør

Næstformand: Lennart Ricard; advokat, cand.jur.

Torben Bøgeskov; naturvejleder

Leif Clausen; modelsnedker

Birger Christensen; cand.jur.

Christian Hjorth; fhv. skoleinspektør, formand for DOF

Eyvind Lyngsø Jakobsen; fuldmægtig, cand.jur.

Martin Kviesgaard; bankdirektør

Peter Friis Møller; forstkandidat, cand.silv.

Nils-Erik Norsker; advokat, cand.jur.

Henrik Knuth-Winterfeldt; fhv. kontorchef

Fugleværnsfondens sekretariat

Direktør: Elise Frydensberg

Biologisk medarbejder: Søren Ferdinand Hansen

Naturvejleder: Allan Gudio Nielsen

Sekretær: Jørgen Wikkelsø

Webansvarlig: Helle Hjorth

Frivillig: Ellen Hansen

Fugleværnsfonden

Dansk Ornitologisk Forening

Vesterbrogade 138 - 140

1620 København V

Tlf.: 33 28 38 39

Fax: 33 31 24 35

e-mail: fvf@dof.dk

www.fuglevaernsfonden.dk

Støttebidrag: GiroBank 509-4232

Redaktion og tekst: Martin Iversen, Elise Frydensberg (ansvh.), Søren F. Hansen, Allan Gudio Nielsen og Jørgen Wikkelsø.

Vignetter: Carl Christian Tofte

Forside: Havterne. Foto: Allan Gudio Nielsen

Bagside: Blishøne. Foto: Gunnar Knudsen

Fugleværnsfonden, november 2007.

ISSN: 1901-5127

Fugletur ved Gundsømagle Sø. Foto: Allan Gudio Nielsen

ÅRSBERETNING 2007

Umiddelbart efter trykningen af sidste års "Nyt fra Fugleværnsfonden" blev Fugleværnsfonden en fond!

Juridisk har Fugleværnsfonden hidtil været en særlig afdeling af Dansk Ornitologisk Forening (DOF) med egen bestyrelse og økonomi. Med sit navn signalerede Fugleværnsfonden imidlertid, at man var en fond. Nu er der skabt overensstemmelse mellem navnet og den juridiske status. Et enigt repræsentantskab i DOF besluttede på et møde i maj 2006, at DOF skulle søge at få Fugleværnsfonden registreret som en selvstændig fond. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen meddelte herefter i november 2006, at de har registreret Fugleværnsfonden som en erhvervsdrivende fond med navnet Fugleværnsfonden. Fondens formål er uændret, og det nære samarbejde med DOF fortsætter. Fonden har nu selvstændig økonomi og ejer og administrerer de i alt 18 fuglereservater med et samlet areal på 856 hektar samt den opsparede kapital. Administrationen varetages som hidtil fra Fuglenes Hus på Vesterbrogade, ligesom alle hidtidige kontraktforhold er videreført.

I følge fondslovgivningen skal mindst et medlem af fondsbestyrelsen udpeges fra eksternt hold, og derfor er fhv. kontorchef Henrik Knuth-Winterfeldt indtrådt i bestyrelsen som repræsentant for Skov- og Naturstyrelsen.

Samtidig forlader S.A. Rasmussen bestyrelsen efter 25 års tro tjeneste. Læs mere om dette inde i bladet.

Efter at være blevet en selvstændig fond har Fugleværnsfonden, i henhold til lov om landbrugsejendomme, søgt og fået dispensation til at overtage jord med landbrugspligt, uden forudgående dispensation fra jordbrugskommissionerne. Det betyder, at Fugleværnsfonden kan købe landbrugsjord og omdanne denne til natur, uden at de lokale jordbrugskommissioner kan hindre dette.

Fugleværnsfonden er samtidig som selvstændig fond optaget på ligningsvejledningens liste over almennyttige fonde m.v. Derfor er fradragsreglerne i forhold til skattemyndighederne uændrede. Læs mere om disse regler inde i bladet. Her kan du også læse om de store og små forbedringer, der er sket i vores reservater i det forløbne år.

Vi håber, at Fugleværnsfondens mange trofaste støtter vil give den "nye" fond samme store opbakning som hidtil. Mange yder en stor indsats i form af frivilligt arbejde i reservaterne, andre gør det i form af økonomiske bidrag og testamentariske gaver. Fugleværnsfonden ønsker at takke alle varmt for dette. Jeres støtte og opbakning er afgørende for, at vi fortsat kan skabe fristeder til glæde for fugle, natur og mennesker.

ÅRETS GANG I RESERVATERNE

VASERNE

Fugleværnsfonden udarbejder plejeplaner for de større reservater, og i det forløbne år var turen kommet til Vaserne ved Furesøen. Plejeplanerne indeholder langsigtede retningslinier for, hvordan naturplejen i reservaterne skal gribes an, og de er derfor et vigtigt værktøj for de lokale, frivillige arbejdsgrupper, som får deres arbejde sat ind i en større sammenhæng. Arbejdsgruppen i Vaserne har givet mange gode input til den nye plejeplan og ser frem til at anvende den i praksis. Gruppens medlemmer har også fortsat deres store arbejde med at bekæmpe bjørneklo, og en hø-eng er langsomt ved at tage form, efter fældning af træer og slåning af hindbær og høje urter. I løbet af året er der afholdt 18 guidede ture, hvor man bl.a. kan lære at skelne de mange småfugles sang og kald fra hinanden.

GUNDSØMAGLE SØ

Den populære trampesti mellem de to fugletårne ved Gundsømagle Sø, der blev bygget som led i Projekt Fugle for Folket i 2005, har visse steder vist sig at være noget mudret i vintermånederne. Derfor er strækningen med gangbro blevet udvidet, så man nu kan komme nogenlunde tørskoet frem. Der er meget at opleve fra denne sti, blandt andet er der rigtig gode muligheder for at se snoge. Disse samler sig om efteråret i store mængder ved stenbunkerne langs stien, ligesom de ofte ses ved den ”snogehøj”, som arbejdsgruppen har bygget ved det vestlige fugletårn.

Hør – var det en lille flagspætte? Fugletur i Vaserne. Foto Allan Gudio Nielsen

I det forløbne år har man jævnligt kunnet se hvide storke spankulere rundt mellem kreaturerne på Fugleværnsfondens eng. Fuglene stammer fra forskellige storkeprojekter og kan derfor ikke betegnes som ”vilde”, men fuglene finder selv deres føde og giver de besøgende i

Fællestræf 2007 – hele banden samlet! Foto Allan Gudio Nielsen

Arbejdsgruppen ved Nyord i gang med at nedtage strandhegnet ved Nyord. Foto: Allan Gudio Nielsen

området mange gode oplevelser. Arbejdsgruppen satte for syv år siden en storkerede op på taget af Østrupgård, og i år sås for første gang kortvarigt en stork i reden. Vi er meget spændte på, hvordan det vil gå med storkene næste år, og om de kan klare sig i naturen ved Gundsømagle Sø.

Fugleværnsfonden inviterer hvert år arbejdsgrupperne til et fælles træf i et af reservaterne, og dette år var det gruppen ved Gundsømagle Sø, der - til alles tilfredshed - var værter for træffet. Arbejdsgruppen viste rundt i reservatet og fortalte om deres mange arbejdsopgaver samt om fuglene og naturen i området.

BARUP SØ

Engene rundt om Barup Sø er helt afhængige af at blive afgræsset, for uden afgræsning gror de til i høje græsser og urter. På et fugtigt engstykke, hvor der tidligere var store problemer med den meget aggressive plante bjørneklo, har et flerårigt samarbejde med naboen og en lokal landmand med limousinekøer betydet, at bjørnekloen næsten er væk. I stedet er der fremkommet en artsrig engflora med bl.a. orkideer. Fugleværnsfondens arbejdsgruppe har fremskyndet processen ved at fælde buske og

træer, samtidig med at de gradvist har udvidet græsningsfolden. Arbejdsgruppen havde i maj måned en stand på en limousinefestival hos den lokale landmand, og her fik gruppen lejlighed til at fortælle de 1200 fremmødte om de græssende køers store betydning for naturreservatet ved Barup Sø.

NYORD ENGE

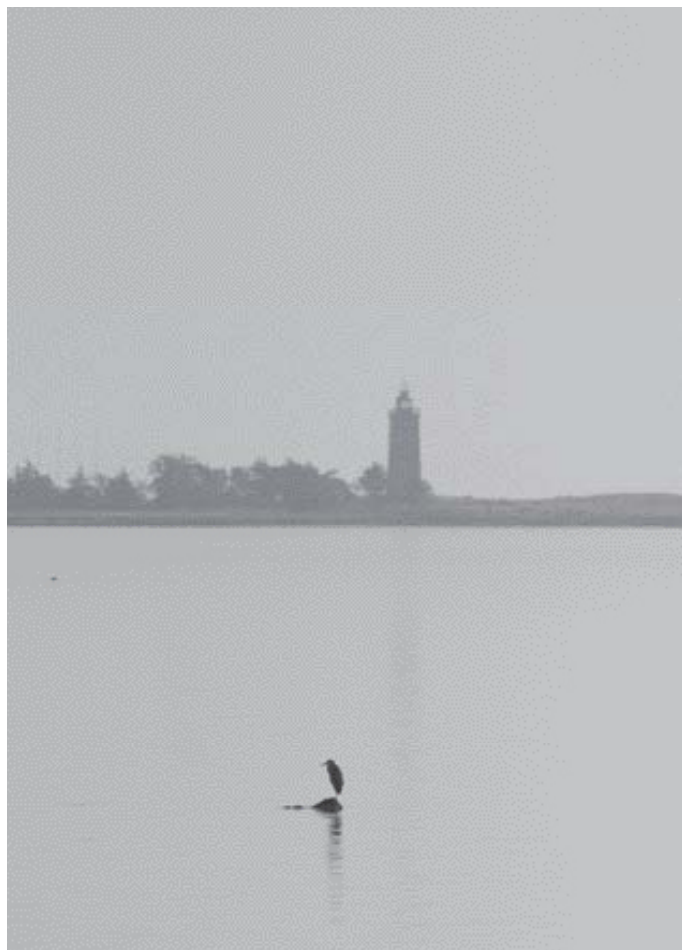
Skov- og Naturstyrelsen har gennem de seneste par år opkøbt en del ejendomme på Nyord, herunder en gård, Hyldevang, som ligger uden for Nyord By med udsigt over de store strandengsarealer syd for landevejen. Det lokale statskovdistrikt er interesseret i, at denne gård fremover skal bruges til friluftsliv og forskellige former for formidling, og der blev derfor nedsat en idégruppe med repræsentanter for Falster Statsskovdistrikt, Vordingborg Udviklingsråd og forskellige lokale foreninger. Også Fugleværnsfondens naturvejleder og en repræsentant for den lokale arbejdsgruppe var med i idégruppen. Efter mange møder og diskussioner er det lykkedes idégruppen at nå frem til et fælles forslag til anvendelse af Hyldevang. I Fugleværnsfonden vil vi med interesse deltage i det videre samarbejde omkring gården.

ÅRETS GANG I RESERVATERNE

Ved fugletårnet midt på engene er der i efteråret 2007, som led i Projekt Fugle for Folket, blevet opført en lille platform med tilhørende rampe. Dermed får også kørestolsbrugere mulighed for at opleve de fuglerige enge. Arbejdsgruppen afholder traditionen tro adskillige Åbent Hus arrangementer i det store fugletårn, og mange benytter lejligheden til at lægge vejen forbi. Adskillige spændende fugle kan opleves fra tårnet. Således er både havørn og vandrefalk sikre gæster om vinteren, og i juli lod hele 7 plettede rørvagtler sig høre på Nyord Enge - et resultat af en målrettet naturpleje i form af slåning og ændret afgræsningspraksis.

SAKSFJED/HYLLEKROG

For 3 år siden blev der opført 72 havvindmøller ved Rødsand i farvandet mellem Gedser og Hyllekrog. Disse møller er placeret 14 km. fra kysten, men ses tydeligt i horisonten fra Hyllekrog. Et svensk energiselskab har søgt om tilladelse til at opføre yderligere 92 havvindmøller i

Fyret på Hyllekrog.

området, og i en VVM-redegørelse (Vurdering af Virkning på Miljøet) foreslås de over 145 meter høje møller placeret umiddelbart syd for Hyllekrog, med den nærmeste møllerekke kun 1,7 km fra kysten. I VVM-redegørelsen kan man læse, at udvidelsen af havmølleparken vil ændre området omkring Hyllekrog fra et naturpræget landskab til et kulturlandskab, hvor næsten hele horisonten vil være optaget af vindmøllerne. Også om natten vil virkningen være markant, idet landskabet vil blive præget af de mange både blinkende og konstante lys. Flere grønne organisationer, herunder DOF og Fugleværnsfonden, har gjort skarpe indsigelser mod projektet. Vi håber der kan findes en bedre løsning, så freden og den storslåede natur også i fremtiden kan opleves på Hyllekrog.

Den meget flittige arbejdsgruppe ved Saksfjed/Hyllekrog har fortsat renoveringen af Ninas Hus. De har også fældet flere træer i det nordlige skovstykke, og sammen med en større fårefloks appetit på grenskud, har denne indsats gennem de senere år langsomt men sikkert forandret området i retning mod eng.

GULSTAV MOSE

Fugletårnet ved Gulstav Mose var i en periode lukket pga. omfattende råd i træværket, men i december 2006 kunne et "nyt" totalrenoveret fugletårn indvies - takket være en ekstraordinær indsats fra den lokale arbejdsgruppe. Fra tårnet kan man nu iagttage de vilde Exmoor ponyer, som Skov- og Naturstyrelsen har udsat i et 100 ha. stort område, hvori også Gulstav Mose indgår. Fugleværnsfondens arbejdsgruppe følger den nye afgræsning nøje, for at se hvilken virkning den har på vegetationen i mosen, og efter et år er den foreløbige konklusion, at græsningstrykket er for lavt. Imidlertid er der i år kommet otte nye føl til verden, så vi håber på et større græsningstryk fremover. For at lette hestenes adgang til Fugleværnsfondens reservat har arbejdsgruppen ryddet i et stort krat midt i mosen, så dyrene lettere kan komme frem til de små fine enge og overdrev, og dermed sikre de mange sjældne urter, der vokser her.

Det nyrenoverede fugletårn kan imidlertid byde på andet end heste. Fra tårnet har man Fyns bedste udsigt til både rørdrum og de mange trækfugle, der om efteråret passerer området. En oktoberdag i år blev der således - blandt meget andet - talt 3.266 musvåger og 6.900 ringduer fra tårnet.

Udsigten fra det nye tårn ved Gulstav. Foto Allan Gudio Nielsen

Lyngpleje ved Tryggelev Nor. Foto Helle Hjorth

TRYGGELEV NOR

I november 2006 blev Tryggelev Nor ramt af en voldsom stormflod, der bortskyllede store dele af den strandvold, der adskiller noret fra Marstal Bugt. Genopbygningen af en sådan strandvold kræver en del tilladelser fra offentlige myndigheder, men pga. strukturreformen trak sagsbehandlingen ud. Adskillige naboarealer var truet af oversvømmelse, ligesom de besøgende ikke kunne komme frem til noret. I marts besluttede Fugleværnsfondens bestyrelse derfor at genetablere strandvolden - på egen hånd - for at sikre området. Med tilbagevirkende kraft fik vi i juni måned fredningsnævnets tilladelse til genopbygningen, men vi mangler stadig at få to tilladelser i hus, før strandvolden er lovlig. Først når dette er på plads, kan vi få lagt det sidste lag grus øverst på strandvolden og få planeret vejen ud til noret.

Fuglelivet i Nørreballe Nor har overgået alle forventninger siden pumpen i området blev slukket i 2004. Grågæs, knopsvaner, ænder, blishøns og lappedykkere raster i store tal. De skønne viber og de særprægede klyder yngler på engene samt på de øer der blev skabt før vandet omdannede 70 hektar landbrugsjord til sø og våde enge. Senest har to havørne vist en påfaldende interesse for dette spisekammer, og de mægtige fugle er flere gange set svævende over området eller siddende på øerne - med gæs og svaner i respektfuld afstand. Så hvem ved? Måske yngler havørnen inden længe i en af de omkringliggende småskove på Sydlangeland.

I det forløbne år har der - som så mange andre steder - været usædvanligt meget vand i norene, hvilket har betydet, at kreaturerne har haft svært ved at komme ud i yderområderne og få dem afgræsset. Trods den høje vandstand lykkedes det for Fugleværnsfondens lokale frivillige arbejdsgruppe at vade ud til fugleøerne i Nørreballe Nor

og slå dem med kratrydder. De ynglende fugle foretrækker kort vegetation, og det er håbet, at fuglene på sigt selv kan holde skræpper og kamille nede.

Den lokale arbejdsgruppe har mange gøremål, og det er ikke småting, der er blevet udført til gavn for fuglene i det forløbne år: Rydning af tjørn og birk på strandengene, bekæmpelse af rynket rose, rydning af pil og pleje af lyngheden, og endelig er vandskaderne efter stormfloden i den lille hytte ved Tryggelev Nor blevet udbedret.

Som led i Projekt Fugle for Folket blev der i 2006 indviet et handicapvenligt observationsskjul med tilhørende sti, og i det forløbne år har disse anlæg vist sig at fungere efter hensigten. Adskillige kørestolsbrugere har haft fine oplevelser af fuglene fra skjulet.

BØJDEN NOR

Den sydlige del af Bøjden Nor har ændret udseende de senere år. Takket være en solid indsats fra den lokale arbejdsgruppe er den meget tætte skov blevet ryddet, og en fin overdrevsflora med bl.a. tyndakset gøgeurt og hulkravet kodriver er dukket op. Græsningen er også forbedret, idet der er kommet flere kreaturer i området, og der er skabt bedre muligheder for at komme helt ud i hjørnerne af reservatet.

Også ved Bøjden Nor satte stormfloden i november 2006 sine spor. For første gang i mange år hørte Fugleværnsfondens opsynsmand ikke kvækkende strandtudser i noret foråret 2007. Årsagen hertil er sandsynligvis, at saltindholdet i vandhullerne hvor tudserne yngler, i år var for højt. Alligevel må nogle tudser have ynglet med succes, for omkring Sankt Hans blev der fundet små, nyforvandlede strandtudseunger på strandengen.

ÅRETS GANG I RESERVATERNE

Nu kan kørestolsbrugere også besøge skjulet ved Tryggelev Nor. Foto Allan Gudio Nielsen

Engelsk græs ved Bøjden Nor. Foto Allan Gudio Nielsen

SØGÅRD MOSE

I 2005 besluttede Sønderjyllands Amt, at der skulle bygges en ny motorvej mellem Sønderborg og Kliplev. Siden da er vejens nøjagtige placering blevet fastlagt, og der er foretaget jordbundsundersøgelser og opmålinger. Selve anlægsarbejdet forventes at starte i 2009, med indvielse i 2012. Desværre kommer denne motorvej til at ligge ret tæt på Fugleværnsfondens 16 hektar store reservat, så når vejen tages i brug, må vi nok affinde os med en vis trafikstøj i denne ellers så stille oase.

Et lille lyspunkt kan dog øjnes i forbindelse med etableringen af vejen. Inden udgangen af 2007 afsluttes en jordfordeling, hvor de enkelte landmænds jorde søges samlet i større enheder, således at motorvejen ikke deler den enkelte ejendom. I forbindelse med denne jordfordeling er der mulighed for, at nogle af de mange små moseparceller i Søgård Mose bliver sat til salg, hvilket giver Fugleværnsfonden mulighed for at overtage dem. Dette vil lette arbejdet med naturplejen i området betydeligt.

SØLSTED MOSE

Et stort naturgenopretningsprojekt i Sølsted Mose er langsomt ved at tage form. Projektet gennemføres inden for rammerne af EUs Interreg-samarbejde, og der foretages samtidige undersøgelser i to tyske moser. Projektet er for tiden i forundersøgelserfasen, hvor man skal vurdere, om det i det hele taget er muligt at gennemføre et sådant projekt. En forudsætning herfor er blandt andet, at lodsejerne stiller sig positive. Der blev derfor indkaldt til møde i Sølsted Forsamlingshus i slutningen af juni 2007, hvor 28 lodsejere mødte op. Tønder Kommune orienterede om forskellige tekniske undersøgelser og Statsskovdistriktet fortalte om mosens status som Natura 2000 område. Denne status skyldes blandt andet dyndsmerlingen, en sjælden fisk, der er fundet i nogle af vandløbene i mosen. Fugleværnsfondens formand fortalte om de planlagte publikumsfaciliteter, der skal etableres i løbet af 2008 som led i Projekt Fugle for Folket. Stemningen blandt de fremmødte var positiv, og forundersøgelserne fortsætter nu det næste års tid.

STORMENGENE

På sydspidsen af Rømø oplever man i disse år en enorm kontrast mellem den storslåede vadehavsnatur og det byggeboom - i form af wellnesscenter, golfbane m.v., som er ved at vende op og ned på landskabet på Sydrømø. Det gør vores forpost på Stormengene endnu mere vigtig for fuglene, da de her kan få fred til at fouragere og raste på marsken og vaderne.

Byggeboommet og golfbanen trækker mange mennesker til, og Fugleværnsfonden ønsker at give publikum wellness på den alternative måde: Ved at give dem mulighed for at nyde naturen og fuglene.

På et møde den 22. oktober i Tønder Kommunes Grønne Råd gjorde Fugleværnsfondens formand opmærksom på de problemer der er i området: På golfbanen skiltes man med adgang forbudt, selv om der er offentlig adgang til området. På diget er adgang ikke tilladt, men her er der ingen skiltning. Fugleværnsfonden vil gerne informere om området, men kan ikke få en aftale med digegreven. Desuden er der problemer med løsgående hunde. Fugleværnsfondens formand opfordrede kommunen til at løse disse problemer og til at etablere en yderst tiltrængt, afmærket sti i området.

STUBBE SØ

Arbejdsgruppen ved Stubbe Sø har i det forløbne år brugt megen tid og mange kræfter på at opføre et nyt brændeskur. Brændeskuret er stort og flot, og det er nu fyldt med masser af tørt brænde til brug for de lejere af huset, der holder af at hygge sig i varmen fra brændeovnen. Huset ved Stubbe Sø,

Sølsted Mose en forårsdag. Foto Allan Gudio Nielsen

kaldet Bogpeters Hytte efter den tidligere ejer, drives af et hyttelaug, som lejer huset ud til medlemmer af DOF. Overskuddet fra udlejningen går til Fugleværnsfonden. Man kan læse mere om udlejningsbetingelserne på Fugleværnsfondens hjemmeside under Stubbe Sø.

Arbejdsgruppen er også i fuld gang med at få opsat de piktogramstolper og skilte, som blev sendt til det djurske reservat denne sommer, ligesom arealplejen heller ikke er blevet forsømt: Gruppen har fældet træer, ryddet krat og fjernet opvækst af bjergfyr på et stort sydvendt overdrev, og på engen nede ved søen har gruppen fjernet opvækst af rødøl og slået lysesiv. Mange fuglearter sætter stor pris på, at det lavtliggende engareal holdes åbent, og naboens kvier har i flere år med god appetit hjulpet til med dette projekt.

AGERØ

Igen i år er der blevet taget godt hånd om det 27 hektar store reservat på Agerø ved Mors. Frivillige hjælpere har beskåret buskene langs stien, så de besøgende kan komme ud til det lille observationsskjul, og græsset på stien er blevet slået flere gange i løbet af sæsonen.

Agerø er kendt for de mange lysbugede knortegæs, der raster her i efterårs- og forårs månederne, men mange andre fugle nyder godt af freden og de gode fødemuligheder på Agerø. Grågæs og pibeænder ses i hundredvis, og blandt de tusindvis af hejler, der hviler på strandengen om dagen, man kan være heldig at få øje på en storspove eller en stor kobbersneppe.

Stien til skjulet ved Agerø. Foto Eyvind Lyngsie Jakobsen.

HYLLEKROG DA TASK FORCE BREDEBRO RUSKEDE ROSERNE

Foto: Allan Gudio Nielsen

Task Force Bredebro.

”Umuligt. Spild af tid. Stakkels børn. Det kræver da en gravko – eller i det mindste nogle voksne med store muskler. Drop det dog og find på noget andet”. For at sige det mildt, var der en vis skepsis at spore, da Fugleværnsfonden inviterede ”adoptivklassen” fra Sølsted Mose til Hyllekrog for at gå i krig med at udrydde den invasive

plante Rynket rose (Rosa rugosa). Planten har i de senere år spredt sig over store arealer på Hyllekrog, og der var ikke rigtig nogen som for alvor havde mod på at stoppe dens fremmarch. Forståeligt nok - for den tornede plante med de velmagende hyben, er bestemt ikke rar at komme i nærkontakt med.

Sådan så rosenkrattet ud før besøget...

...og sådan så det ud et par timer efter!

Alle i fuld sving.

Sådan et bette krat!

Men nu skulle det være – og sådan et bette krat med torne afskrækker altså ikke 6-7 klasse fra Bredebro Skole i Sønderjylland. Klassen har udført et kæmpe arbejde i Sølsted Mose, som de "adopterede" for to år siden. Her har de bl.a. været med til at udføre naturpleje til fordel for den

sjældne fisk, dyndsmørlingen, som herhjemme kun lever i Sølsted Mose. Så hvis der er nogen der kan løfte en krævende opgave – så er det altså de her 12 gutter! Se blot her!

Se flere billeder fra dagene på Hyllekrog og læs om Adopter et Reservat på Fugleværnsfondens hjemmeside: www.fugleværnsfonden.dk

Jan den rod! Det er vigtigt at få hele roden med.

Trætte arbejdsmænd ved bålet.

RAVNSTRUP SØ - SYDSJÆLLANDS FUGLEOASE FOR STORE OG SMÅ

Foto: Allan Gudio Nielsen

Opsætning af isfuglekasse.

Sø, ferske enge, rørskov, mangroveagtig pileskov, naturskov, 2 km natursti med spændende gangbroer, klatretæer, klappesår, isfugl, rørdrum, fiskeørn - og bliver turen udmattende, er der mulighed for at overnatte i reservatet. Velkommen til Fugleværnsfondens reservat Ravnstrup Sø.

Ravnstrup Sø er et afvekslende naturområde. Søen har en vandflade på knap 2 ha og er omkranset af blomsterrige enge, pilesump, rørskov og højstammet naturskov. En fugletur i reservatet byder derfor på mange forskellige fuglearter. Det gælder fiskeørnen, der raster i september, isfuglen i det lille vandhul, eller rørdrummens "pauken" fra rørskoven i marts. Dertil kommer kvækkende frøer, blomstrende anemoner og soldyrkende snoge.

Det nye vandhul til rørdrummen.

SYDSJÆLLANDS BEDSTE FUGLEFORMIDLING

Fuglekiggerne bliver forkælet ved Ravnstrup Sø. Intet andet sted i Danmark findes både et fugletårn og et fugleobservationsskjul på så lille en lokalitet. Der er således mulighed for både det lange kig og den nære oplevelse helt nede ved kanten af søen.

2 KM NATURSTI MED MANGROVESTEMNING

I 2007 blev naturstien ved Ravnstrup Sø forlænget, så den nu er ca. 2 km lang, tur/retur. Undervejs er der spændende oplevelser for hele familien. Et par steder ændrer trampestien karakter og føres som en gangbro igennem Ravnstrups mangrove - pilekrattene. Det gælder om at holde sig oppe på gangbroen for under broen er der dybt mudder og giftige planter!

Ravnstrup Sø en varm sommerdag.

Den lokale adoptivklasse på den nye gangbro i Ravnstrups "mangrove".

ISFUGLEKASSER

I slutningen af april 2007 byggede Fugleværnsfonden, i samarbejde med den tyske isfugleekspert, Horst Boedler, 3 store redekasser til isfugl ved Ravnstrup Sø. I mangel på lerede skrænter går isfuglen gerne i disse 900 kg tunge kasser. Siden opsætningen er der set isfugl ved kasserne 3 gange, så nu venter vi spændt på foråret!

MERE VAND OG RIGERE KÆR

Fugleværnsfonden har de sidste 10 år udført flere vigtige naturplejeprojekter ved søen. Store områder med pilekrat er blevet fældet og efterfølgende er der etableret afgræsning eller høslæt på dele af arealerne. Disse områ-

der er langsomt ved at ændre sig til blomsterrige enge, med flere sjældne plantearter, som blågrå siv, butblomstret siv og krognæb star. Under en del af reservatet ligger en tidligere lodseplads. Her trivedes kæmpe bjørnekloen, men siden har først arbejdsgruppen og dernæst en flok får helt udryddet denne invasive plante. I 2002 hævede Fugleværnsfonden vandstanden i søen med 30 cm, hvilket især i sommerperioden er af stor betydning for fuglelivet. I 2005 blev der desuden gravet et lavvandet vandhul i den mest tørre del af rørskoven.

Alle disse naturplejetiltag kan opleves fra naturstien, som passerer de fleste af reservatets naturtyper.

RAVNSTRUP SØ - RINGMÆRKNING KORTLÆGGER FUGLELIVET

Fuglelivet ved Ravnstrup Sø følges gennem et såkaldt CES ringmærkningsprogram. Her følger ringmærkere år efter år fuglelivet i en ynglesæson - med samme antal ringmærkningsnet placeret på nøjagtigt samme sted. På denne måde kan man registrere udviklingstendenserne i Ravnstrup Sø's fugleliv. Projektet blev igangsat på forsøgsbasis i 2005 og fra 2006 er der blevet ringmærket med fuld styrke ved Ravnstrup Sø.

Ud over småfuglene er Ravnstrup Sø en god gæselokalitet i januar og februar måned, ligesom fiskeørnen er en regelmæssig gæst i september måned. Rørhøgen yngler i reservatet og i de seneste år er også sjaggeren blevet registreret som ynglefugl.

En af de lokale ringmærkere giver en musvit en ring om benet.

Farvel og tak – og på gensyn! Ung rød Hals slippes fri.

Ringmærkning 2007 ved Ravnstrup Sø:

Top 10 og genfangster

Art	2007
Rørsanger	45
Munk	45
Musvit	27
Havesanger	23
Jernspurv	22
Gærdesmutte	20
Blåmejse	20
Gransanger	19
Solsort	18
Løvsanger	15

Antal fugle ringmærket i 2007	327
Antal arter ringmærket i 2007	29

Genfangster i 2007

Ringmærket i 2005	1
Ringmærket i 2006	43
Ringmærket i 2007	54
Fremmede ringe	2

FUGLE FOR ALTID

Af Jan Skriver

For 87-årige S. A. Rasmussen har der siddet tæt med fugle på livets røde tråd. Nu forlader han bestyrelsen i Fugleværnsfonden efter et langt liv i de frie fugles og naturens tjeneste

Det store træk til fremmede himmelstrøg er måske forbi, men der er masser at glæde sig over som standfugl, så det skorter hverken på humor eller gejst hos Svend Aage Rasmussen, der i en alder af 87 år siger stop som medlem af bestyrelsen i Fugleværnsfonden.

S. A. Rasmussen, som han altid har heddet på skrift, har været medlem af Dansk Ornitologisk Forening (DOF) siden 1954.

Han har på tæt hold fulgt foreningens udvikling fra hobbyklub for hovedstadens fuglefolk i felten til en landsdækkende og toptrimmet organisation, der kæmper fuglenes og naturens sag på et solidt fundament af frivilliges engagement.

Han har set foreningen høste politisk, faglig og folkelig respekt, og han har glædet sig over den knopskydning, der fandt sted med Fugleværnsfonden, som blev stedsegrøn og frodig med flere end 100.000 årlige gæster på sine 18 reser-
vater.

- Det har været berigende at arbejde for Fugleværnsfonden, som jeg var kasserer for i 22 år. Og det er en stor oplevelse at fornemme den brede interesse i befolkningen, der i dag er for fuglesagen. Når jeg tænker tilbage på dengang i 1950'erne, da jeg blev aktiv i DOF, så var der langt mellem omtalerne af fuglene og foreningen. Nu om dage kan man i aviserne stort set hver uge læse om aktuelle fuglelagttagelser eller om foreningens synspunkter på natur- og fuglebeskyttelse. Vores tidligere formand Lorenz Ferdinands visioner om at gøre DOF og Fugleværnsfonden til engagerede og aktive medspillere på den naturpolitiske scene er i hvert fald blevet til virkelighed, siger S. A. Rasmussen, der bor i Virum, få kilometer fra en af hans yndlingslokaliteter, Vaserne ved Furesøen.

STILL GOING STRONG

Han har ledet nattergaleture til denne våde naturperle, længe før den blev kendt landet over. Reservatet ved Furesøens bred er på mere end én måde hans nære natur.

- Man kan vist godt sige, at jeg har stået fadder til Vaserne som fuglereservat. Jeg opdagede, at området var sat til salg og det endte med, at Aage V. Jensens Fonde købte det, hvorpå Fugleværnsfonden fik til opgave at tage sig af driften og formidlingen af fuglene og naturværdierne. Det mønster håber jeg kan blive fremtiden for Fugleværnsfonden. Jordpriserne er vokset så meget, at vi næppe får råd til at købe de helt store nye naturområder. Men kan vi gøre andre fonde interesseret i at erhverve natur, som Fugleværnsfonden så admini-

Foto: Allan Gudio Nielsen

strerer med al den ekspertise, der er samlet i organisationen, vil det være bedst for fuglene og naturen, siger S. A. Rasmussen, der ser de frivillige i arbejdsgrupperne som en af fondens store styrker.

- Jeg beundrer de ildsjæle, der hjælper med den praktiske drift af reser-
vaterne. For mig har det været en god oplevelse at være en del af det sammenhold, som den fælles interesse for fuglene giver. Der opstår mange venskaber som sidegevinster i arbejdet for fuglene og deres levesteder, siger S. A. Rasmussen, der fortsat er aktiv i felten med kikkert og blik for detaljerne.

- Jeg har i efteråret været på Stevns for at se på træk, og forleden var jeg ved Solbjerg Engso, hvor jeg var så heldig at opleve to havørne, der badede. Mine to døtre var med på turene. De er arveligt belastede og fuglekiggere ligesom deres far. De har oven i købet fundet ægtemænd, der også er ornitologer, siger S. A. Rasmussen, der har 5 børnebørn og 5 oldebørn, så der synes at være medlemsfremgang i sigte for DOF.

S. A. Rasmussen har taget sin tårn i Dansk Ornitologisk Forening og Fugleværnsfonden. Og i 1995 fik han som en af de første DOF's hædersdiplom.

Når han ikke kigger fuglebøger eller læser Steen Steensen Blichers skildringer, hvor man kan fornemme urfuglene spille i baggrunden, er han ude i haven eller i felten lidt længere væk.

Nu er det sæson for nogle af S. A. Rasmussens yndlingsfugle, vandstæren, silkehalen og vindroslen.

- Hvad er skønnere end at høre vandstæren synge, mens bækken risler? Og hvad kan sammenlignes med silkehalernes ringlen? Men jeg tror alligevel, at det skønneste man kan opleve derude er et kor af syngende vindrosler. Jeg glæder mig til næste gang, siger S. A. Rasmussen.

REGNSKAB

Fugleværnsfondens regnskab for 2006

(og 2005 i parentes, x 1000 kr.)

RESULTATOPGØRELSE 1/1 - 31/12	År 2005	År 2006	BALANCE PR. 31/12	År 2005	År 2006
INDTÆGTER				AKTIVER	
Bidrag fra medlemmer	(449)	482.370	Likvide midler	(358)	1.433.518
Bidrag fra gavebreve	(142)	135.390	Tilgodehavender	(618)	416.328
Arv	(1.013)	1.000.000	Obligationer	(9.712)	9.123.477
Bidrag fra fonde og legater	(2.295)	1.890.978	Inventar	(0)	1
Andel af Tips- og Lottomidler	(182)	82.000	Ejendomme	(0)	1
Indtægter, landbrugsdrift	(599)	497.703			
Renter	(430)	170.767			
Diverse indtægter	(76)	107.188			
INDTÆGTER I ALT	(5.185)	4.366.397	AKTIVER I ALT	(10.688)	10.973.325
Heraf hensat til projekter	(-2.226)	-1.884.985			
NETTOINDTÆGTER	(2.960)	2.481.412			
UDGIFTER			PASSIVER		
Arealudgifter (netto)	(1.811)	1.813.770	Grundkapital	(6.635)	5.000.000
Administration	(521)	544.079	Uddelingsfond	(2.098)	3.515.883
Oplysningsarbejde	(249)	340.350	Hensættelser til opfyldelse af FVF's formål	(1.556)	2.017.347
Støtte til internationale projekter	(100)	0	Skyldige omkostninger	(399)	440.095
UDGIFTER I ALT	(2.682)	2.698.200	PASSIVER I ALT	(10.688)	10.973.325
NETTORESULTAT	(278)	-216.788			

BERETNING TIL ÅRSREGNSKAB 2006

Fugleværnsfonden blev i november 2006 registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som en erhvervsdrivende fond. Denne registrering var med tilbagevirkende kraft, og regnskabet for 2006 følger således den gældende lovgivning for erhvervsdrivende fonde. I skemaet er anvendt en regnskabsopstilling, der gør det muligt at sammenligne fondens indtægter og udgifter i 2006 med tidligere år.

INDTÆGTER

Fugleværnsfonden modtog i 2006 et á conto arvebeløb på 1 mio. kr. fra et ikke afsluttet bo efter Jørgen Henning Bruun i Fredensborg. Fondens økonomi er meget afhængig af testamentariske arvebeløb, og da fonden er fritaget for at betale arveafgift, går alle arvebeløb ubeskåret til arbejdet for fugle og natur.

Der er en lille, men glædelig stigning i bidrag fra medlemmer i 2006. Indtægter fra fonde og legater var på ca. 1.9 mio. kr. hvoraf størstedelen (1.3 mio. kr.) er doneret af Aage V. Jensens Fonde til vores femårige formidlingsprojekt, Fugle for Folket.

Nedgangen i Fugleværnsfondens andel af Tips- og Lottomidler på 100.000 kr. skyldes en ændring af de økonomiske relationer mellem DOF og Fugleværnsfonden i forbindelse med Fugleværnsfondens overgang til at være en selvstændig fond. Renteindtægten blev i 2006 lavere end forventet pga. et ikke-realiseret kurstab på fondens obligationsbeholdning på 297.000 kr.

UDGIFTER

Udgiften til driften af de 18 reservater udgjorde 1.8 mio. kr. i 2006, hvilket stort set er det samme som året før. Der blev udført større naturplejeprojekter i Tryggelev Nor og ved Bøjden Nor i form af kratrydning og forbedret afgræsning. De øgede udgifter til oplysningsarbejde skyldes Fugleværnsfondens deltagelse i festligholdelsen af DOFs 100 års jubilæum og afslutningen af et stort naturgenopretningsprojekt ved Tryggelev Nor. Fugleværnsfonden gav ikke bidrag til DOFs internationale arbejde i 2006 pga. de ændrede økonomiske relationer mellem DOF og fonden.

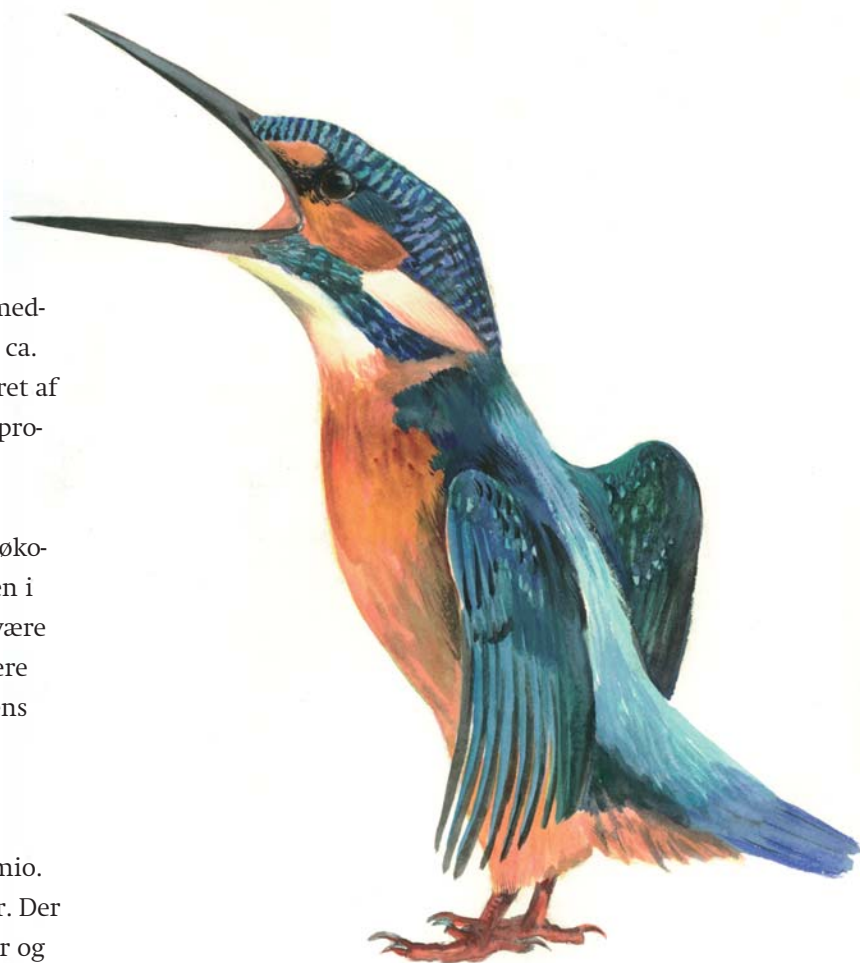
Årets nettoresultat blev på - 217.000 kr. Det negative resultat er ikke bekymrende, da fonden har en solid egenkapital, som er sparet op efter mange år med overskud.

BALANCE

Fondens aktiver udgjorde ved udgangen af 2006 ca. 11 mio. kr., en stigning på ca. 300.000 kr. i forhold til 2005. Fugleværnsfonden er stiftet som erhvervsdrivende fond med en grundkapital på 5 mio. kr. Denne grundkapital er således en bunden kapital, der ikke må anvendes til fondens drift.

Ud over grundkapitalen disponerer Fugleværnsfonden over en uddelingsfond på 3.5 mio. kr., som kan anvendes til køb af nye arealer, naturpleje, formidling og dækning af almindelige driftsudgifter. Fondens passiver bestod desuden af skyldige omkostninger på 440.000 kr. og hensættelser til opfyldelse af fondens formål, primært øremærkede beløb fra fonde og legater til formidling og arealpleje på i alt 2 mio. kr.

Fugleværnsfondens bestyrelse vil gerne takke medarbejdere og frivillige for det store engagement i 2006 og alle fonde og andre, som har bidraget med støtte i det forløbne år. En særlig tak skal rettes til følgende donatorer:

Aage V. Jensens Fonde
Bodil Pedersen Fonden
Dir. J.P. Lund og Hustru Vilhelmine Bugge's Legat
DOFs Lokalfdelinger
Friluftsrådet
Fyns Amt, Life Projekt, Tryggelev Nor
Grosserer Schiellerup og Hustrus Fond
Lemvig-Müller Fonden
Martin Pedersens Mindelegat
Tømmerhandler Johannes Fogs Fond

GIV BIDRAG TIL FUGLEVÆRNSFONDEN

Enkeltbidrag: Du kan hvert år fratække max. 13.600 kr. på din årsopgørelse, men da de første 500 kr. ikke er fradragsberettigede, skal man yde et årligt beløb på 14.100 kr. for at få det fulde fradrag. Fra 1. januar 2008 skal du opgive dit CPR-nummer for at få fradrag. Læs nærmere om de nye regler på vedlagte giroindstik.

Gavebreve: Du tegner dig for et fast årligt beløb over en 10-årig periode. Beløbet er fuldt fradragsberettiget op til 15.000 kr.

Testamentariske gaver: Disse er fritaget for boafgift, så hele beløbet går til fugle- og naturbeskyttelse.

Du kan støtte Fugleværnsfonden med bidrag på girokonto nr. 509-4232 enten via vores hjemmeside www.fugleværnsfonden.dk, via netbank eller med girokort

HUSK FUGLEVÆRNSFONDEN I DIT TESTAMENTE

Bogpeters hytte ved Stubbe Sø. Foto Martin Iversen.

En arv til Fugleværnsfonden er med til at sikre, at også kommende generationer kan opleve glæden ved de vilde fugle og den uberørte natur.

Fugleværnsfonden ejer og forvalter en perlerække af fuglereservater over hele landet. Både opkøb og pleje koster mange penge, og kun den basale drift af fugleværnsområderne er sikret via renterne fra en grundfond.

Arv er derfor det ekstra, der gør det muligt at erhverve et nyt fugleværnsområde eller forbedre de eksisterende områder med nye publikumsvenlige faciliteter. Arvebidragene er på den måde af afgørende betydning for den fortsatte udvikling af fugleværnsområderne.

Fugleværnsfonden er godkendt til at modtage testamentariske gaver uden fradrag af boafgift. Det betyder,

at hver en krone testamenteret til Fugleværnsfonden kommer fuglene og naturen til gode.

ET EKSEMPEL:

Fugleværnsfonden arvede i 2002 et 24 hektar stort naturområde beliggende på nordsiden af Stubbe Sø på Djursland. En frivillig arbejdsgruppe har siden lagt mange kræfter i forskellige former for naturpleje. Et hyttelaug står for udlejning og vedligeholdelse af det lille hus, Bogpeters hytte, som er opkaldt efter den generøse giver. Senest er der udarbejdet en plejeplan for området, der på lang sigt skal at skabe de optimale betingelser for fugle, planter og insekter.

FUGLEVÆRNSFONDEN

Foto: Allan Gudio Nielsen.

FUGLEVÆRNSFONDEN

Fugleværnsfonden er en økonomisk selvstændig fond stiftet af Dansk Ornitologisk Forening. Fugleværnsfonden har siden 1966 købt og administreret naturreservater over hele landet.

FUGLEVÆRNSFONDENS FORMÅL

- At værne om den danske fuglefauna ved at medvirke til at bevare eller skabe vigtige fuglelokaliteter, navnlig for truede og sårbare arter, og at foranstalte naturformidling fra fondens reservater.
- At støtte projekter, der bidrager til at bevare danske yngle- og trækfugle samt deres levesteder under disse fugles ophold uden for Danmark.

FUGLEVÆRNSOMRÅDERNE – FUGLENE'S FRISTEDER

Fugleværnsfonden ejer og administrerer i dag 18 naturreservater på tilsammen 856 hektar spredt over hele landet (se kort på bagsiden af hæftet). I disse fristeder kan fuglene finde skjul, redested og føde. Tilsammen rummer fugleværnsområderne de fleste typer af den danske natur, med hovedvægt på de særligt truede naturtyper: enge og moser, strandenge, kystlaguner, kystfugleøer og naturskov. Flere fugleværnsområder har status som lokaliteter af både national og international ornitologisk betydning.

NATURGENOPRETNING OG NATURPLEJE

I fugleværnsområderne gennemføres en aktiv naturgenopretning og naturpleje, typisk i form af rydning af uønsket opvækst, vandstandsregulering, etablering af yngleøer mv. De fleste enge og strandenge afgræsses, eller der foretages høslæt. Gødning og sprøjtemidler anvendes ikke. På denne måde sikrer vi optimale levevilkår for de vilde fugle, dyr og planter.

FRIVILLIGE, LOKALE ARBEJDSGRUPPER

Ved ni af vores større fugleværnsområder er tilknyttet lokale arbejdsgrupper, som på frivillig basis udfører en række praktiske arbejdsopgaver i det enkelte fugleværnsområde. Det kan være vedligeholdelse af fugletårne, gangbroer og andre publikumsfaciliteter, rydning af krat, slåning med le, opsætning af fuglekasser, optællinger af fugle, gennemførelse af ture for publikum m.v. Det kræver ingen særlige forudsætninger at være med i en arbejdsgruppe ud over lyst til at være udendørs og yde en indsats sammen med andre. Hvis du ønsker at være med i en arbejdsgruppe, er du meget velkommen til at henvende dig til Fugleværnsfondens sekretariat.

OVERVÅGNING OG PLEJEPLANER

I alle fugleværnsområderne foretages en løbende overvågning af ynglefuglene og visse steder også af de rastende fugle, samt af padder og planter. Disse undersøgelser danner grundlag for udarbejdelsen af langsigtede, målrettede plejeplaner for hvert fugleværnsområde. Plejeplanerne er et vigtigt instrument for arbejdsgrupperne, som følger de retningslinier for naturplejen, der er beskrevet i plejeplanerne.

TAG PÅ BESØG HOS FUGLENE

Fuglene og naturen har høj prioritet i fugleværnsområderne, men besøgende er også velkomne. I de fleste større fugleværnsområder er der anlagt naturstier og opført fugletårne/skjul, så publikum kan opleve fuglelivet uden at forstyrre. Nogle steder er der bygget gangbroer gennem rørskoven, og andre steder er der opført særlige faciliteter, der sikrer, at kørestolsbrugere og børnefamilier med klapvogn kan få en oplevelse af fugle og natur.

En effektiv naturbeskyttelse kræver bred, folkelig opbakning. Derfor opmuntrer vi alle til selv at komme ud og opleve naturen og fuglene. Ved alle større fugleværnsområder er der udarbejdet foldere og plancher, som præsenterer det enkelte fugleværnsområde og dets natur og fugleliv. Fugleværnsfondens naturvejleder og de lokale arbejdsgrupper tilbyder også guidede ture, der er åbne for alle. Turene annonceres på Fugleværnsfondens hjemmeside og i DOFs blade.

FUGLEVÆRNSFONDENS

- 1 AGERØ, Mors (1982, 2002)
27,5 hektar strandeng
- 2 BØVLING KLIT, Vestjylland (1979, 1983)
6,5 hektar strandeng
- 3 STUBBE SØ, Djursland (2002)
24 hektar eng, overdrev og skov
- 4 STORMENGENE, Rømø (1991, 1994)
35 hektar strandeng
- 5 SØLSTED MOSE, Sønderjylland
(1993, 1994, 1996) 80 hektar hedemose
- 6 SØGÅRD MOSE, Sønderjylland (1986)
16,7 hektar hedemose
- 7 BØJDEN NOR, Sydvestfyn (1980)
14 hektar strandeng og brakvandsvig
- 8 ROHOLM, Odense Fjord (1978)
1 hektar kystfugleø
- 9 TRYGGELEV NOR, Sydlangeland
(1975, 1981, 1997, 2004)
170 hektar sø, rørskov, eng og krat
- 10 GULSTAV MOSE, Sydlangeland
(1971, 1976) 7 hektar rigkær
- 11 NAKSKOV INDREFJORD, Vestlolland
(1987) 10 hektar rørskov og sø
- 12 SAKSFJED/HYLLEKROG, Sydlolland
(1995) 163 hektar løvskov, strandeng,
strandfælle og klit
- 13 BARUP SØ, Nordfalster (1988)
26 hektar rørskov, sø og krat
- 14 NYORD, v. Møn
(1971, 1989, 1990, 1991, 2001)
186 hektar strandeng og strandrørsump
- 15 ÆGHOLM, nord for Møn (1969)
1,8 hektar kystfugleø
- 16 RAVNSTRUP SØ, Sydsjælland (1983)
9,5 hektar sø, rørskov og mose
- 17 GUNDSØMAGLE SØ, Nordsjælland (1984)
60 hektar sø, rørskov, skov og krat
- 18 VASERNE, Nordsjælland (1999)
14 hektar sø, ellesump, skov og krat

Dansk Ornitologisk Forening

FUGLEVÆRNSFONDEN

Vesterbrogade 138 - 140

1620 København V

Telefon: 33 28 38 39

Telefax: 33 31 24 35

e-mail: fvf@dof.dk

Hjemmeside: www.fuglevaernsfonden.dk

Layout: XTERN DESIGN

Tryk: Narayana Press, Gylling

RESERVATER

